

Stanowisko

Prezydium Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych

z dnia 14 lipca 2021 roku

dotyczące projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia polityki publicznej pt. „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.”

Obszar diagnostyki laboratoryjnej pełni kluczową rolę w systemie ochrony zdrowia, co pokazuje trwająca epidemia COVID-19. W opinii Prezydium Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych proponowana przez Radę Ministrów polityka publiczna w projekcie uchwały pt. *„Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.”* niestety marginalizuje ten obszar, co uniemożliwi Nam wszystkim wkroczenie w kolejne lata rozwoju ochrony zdrowia na wysokim europejskim poziomie. Uważamy, że diagnostyka laboratoryjna, jak medycyna pracy i inne działy, zasługuje na odrębne miejsce w projektowanej strategii rozwoju systemu ochrony zdrowia, albowiem jej rola dla sprawności systemu okazała się w dobie epidemii niedoceniana. Już w 2017 roku Najwyższa Izba Kontroli w swoim raporcie o dostępności i finansowaniu diagnostyki laboratoryjnej w Polsce uznała, że badania laboratoryjne są najtańszym i najłatwiej dostępnym źródłem informacji medycznej. Tymczasem nakłady ponoszone w Polsce na ten cel są wielokrotnie niższe niż w krajach wysokorozwiniętych. W kraju wykonuje się za mało badań laboratoryjnych w ramach świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, a ograniczenie dostępu do nich wynika m.in. ze sposobu finansowania. Niewykonanie badań laboratoryjnych we wczesnym stadium choroby, powoduje, że wraz z jej zaawansowaniem rosną koszty leczenia pacjenta. NIK zwrócił również uwagę, że nie stworzono rejestru i wyceny badań laboratoryjnych oraz powszechnie obowiązującego systemu licencjonowania medycznych laboratoriów diagnostycznych, powiązanego z oceną jakości badań. Wspomniany powyżej problem miało rozwiązać postulowanie przez Krajową Izbę Diagnostów Laboratoryjnych uchwalenie ustawy o medycynie laboratoryjnej. Niestety ustawodawca nie zdecydował się na przyjęcie nowych przepisów tylko kontynuuje dotychczasową politykę zdrowotną w ramach której powielane są błędy wskazane 4 lata temu w raporcie NIK.

Marginalizowanie diagnostyki laboratoryjnej pociągało, i w planowanej uchwale wciąż pociąga za sobą nierówne traktowanie zawodu diagnosty w stosunku do pozostałych zawodów medycznych. Epidemia pokazała natomiast, że tylko odpowiednie zabezpieczenie wykwalifikowanych kadr medycznych

gwarantuje prawidłowe wykonywanie badań laboratoryjnych, które są niezbędne dla ochrony zdrowia i ratowania życia pacjentów.

Z aktualnie dostępnych analiz wynika, że w najbliższym czasie grozi naszemu społeczeństwu zapaść w systemie opieki zdrowia z powodu coraz bardziej powiększającego się niedoboru kadr medycznych. Pragniemy zwrócić uwagę, że osoby wykonujące zawody medyczne, mają kluczowe znaczenie dla prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania państwa. Medyczny zawód zaufania publicznego, jakim jest diagnosta laboratoryjny wymaga posiadania wysokich kwalifikacji i odpowiednich predyspozycji, o czym świadczy konieczność odbycia trudnego kształcenia zawodowego oraz specjalizacyjnego. Warto zauważyć, że prawidłowo wykonane i opisane wyniki badań laboratoryjnych to klucz do podjęcia przez lekarza właściwej decyzji medycznej.

Obowiązek zagwarantowania odpowiedniej liczby diagnostów laboratoryjnych w systemie ochrony zdrowia spoczywa na rządzących. Z przykrością należy stwierdzić, że ostatnie wydarzenia nie napawają optymizmem. Przyjęto chociażby nowelizację ustawy o minimalnych wynagrodzeniach w ochronie zdrowia w kształcie, który budził sprzeciw wszystkich środowisk medycznych. Rozwiązania wprowadzone tym aktem prawnym zniechęcać będą przez wiele lat, potencjalnie zainteresowanych wykonywaniem zawodu diagnosty laboratoryjnego, co z pewnością znacząco pogorszy i obniży standardy jakości w medycznych laboratoriach diagnostycznych.

Wyrażamy obawy, że brak zainteresowania i wsparcia dla kadr medycznych, a w tym i diagnostów laboratoryjnych, spowoduje odpływ wartościowych osób do innych zawodów poza ochroną zdrowia lub do innych państw europejskich, które zdają sobie sprawę, że siła systemu ochrony zdrowia spoczywa na barkach zawodów medycznych.

Z powodu braku kadr likwidowane będą placówki medyczne i tym samym zahamowany zostanie prawidłowy rozwój medycyny laboratoryjnej w naszym kraju, a w przypadku wzmożonego zapotrzebowania, jak w przypadku epidemii, ten niedobór kadrowy może okazać się katastrofalny w skutkach, ponieważ znacznie obniży sprawność systemu ochrony zdrowia.

W związku z powyższym Prezydium Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych postuluje, aby przedmiotowy dokument zawierał również program zmian w zakresie zabezpieczenia prawidłowej liczby diagnostów laboratoryjnych oraz strategii i planów rozwoju medycyny laboratoryjnej w Polsce, tak w sferze deklaracji, jak i konkretnych rozwiązań legislacyjnych.

Sekretarz KRDL

Dorota Krawiecka

Prezes KRDL

Alina Niewiadomska